

Město Konice s místními částmi Čunín, Křemenec, Ladín, Nová Dědina a Runářov

OSLAVY MĚSTA KONICE

50 LET OD POVÝŠENÍ KONICE NA MĚSTO
A 820 LET OD PRVNÍ PÍSEMNÉ ZPRÁVY O KONICI

foto T. Továrek

Výstava fotografií v komunitním centru HISTORIE MĚSTA KONICE slovem a obrazem 1970–2020

Výstava fotografií potrvá do 31. srpna 2020 a bude přístupná v pracovní dny od 8.00 do 14.00 hodin, vždy po předchozí telefonické domluvě s vedoucí komunitního centra – 702 269 964.
Možnost domluvy prohlídky i mimo vyhrazenou dobu.

Úvodní slovo

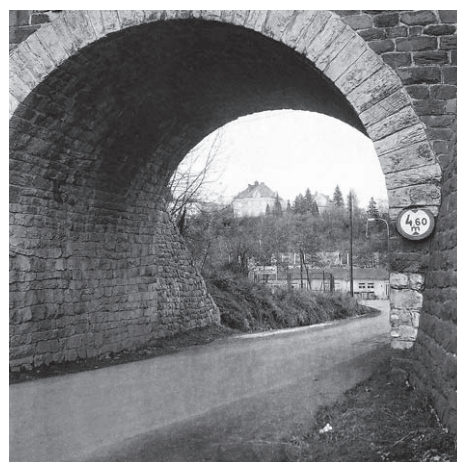
Vážení spoluobčané, čtenáři Zpravodaje,

dostáváte do rukou zvláštní číslo konického zpravodaje, které vzniklo u příležitosti 50. výročí povýšení městečka Konice na město. Na následujících stranách najdete stručný výčet toho, co se v Konici za uplynulých 50 let událo.

V přehledu jednotlivých desetiletí se dočtete o významných událostech, které se v Konici seběhly, nebo měly na dění v Konici zásadní vliv. Následuje pak vždy jakési „stavební okénko“, které by Vám mělo připomenout, jak se Konice za posledních 50 let změnila k nepoznání. Poslední část je pak vždy věnovaná významným kulturním akcím. Už jen z tohoto souhrnu je jasné, že nebylo možné podat na tak omezeném prostoru vyčerpávající přehled. Proto, pokud jsem vynechal nebo zapomněl něco, co by bylo podle Vás důležitější, tak mi to promiňte. Přehled jednotlivých dekád doplňuje jedna strana fotografií z oslav 800. výročí první písemné zmínky a poslední strana je věnovaná historii města a 820. výročí první zmínky.

Na závěr chci poděkovat všem, kteří mi pomohli toto zvláštní číslo sestavit. V první řadě panu místostarostovi Jaroslavu Procházkovi, bez jehož rozsáhlého archivu fotografií a dokumentů by toto číslo zcela jistě nevzniklo, dále celému týmu Městského kulturního střediska a samozřejmě všem, které jsem oslovil se žádostí o informaci nebo ilustrační materiál.

Příjemné počtení a starším z Vás i hezké vzpomínání přeje
Mgr. Jaroslav Nedbal

1971 – 1980

Povýšení na město

Po několika neúspěšných pokusech se v roce 1970 Konice dočkala „povýšení“ na město. Jedním z podkladů bylo i sčítání obyvatel. Konická kronika k tomu uvádí: „*Sčítacím revizorem byl jmenován s. F. Szölösi, člen rady Místního národního výboru. Sčítací komisaři navštívili ve dnech 1. až 6. prosince 1969 všechny občany, vyzvedli sčítací archy a na místě je překontrolovali, zda jsou správně vyplněny. Vyplněné archy odeslali na Okresní národní výbor.*“ Zápis dále pokračuje: „*Dne 28. srpna 1970 v 19 hodin večer ve velkém sále Jednoty (Živnostenský dům – pozn. autora) v Konici předal člen rady Krajského národního výboru s. František Kavan předsedovi MNV v Konici dekret o přiznání charakteru Městského národního výboru.*“ Konice se oficiálně stala městem.

Dekret o zřízení MěNV v Konici z roku 1970

Léta 1971–1980

70. léta byla dobou, kdy se Konice velmi intenzivně rozrůstala. Rozsáhlá výstavba rodinných domů probíhala zejména v oblasti dnešních ulic Cihelna I a Cihelna II, ale i v dalších částech města. Intenzivní bytová výstavba probíhala na tzv. „bytovkách“. Základ tohoto sídliště byl položený už v 50. letech, kdy se u silnice na Jesenec započalo se stavbou čtyř bytových domů určených pro důstojníky vznikající vojenské posádky u Skřípova. Kronika uvádí, že například v roce 1975 bylo dokončeno 93 bytů a zkolaudováno 30 rodinných domů.

Pohled na konické koupaliště (30. až 40. léta)

Podobný pohled z přelomu 70. a 80. let

Začala se proměňovat i tvář konického náměstí. Na konci 60. let byly zbořeny domky v severním rohu náměstí a začalo se se stavbou nákupního střediska, které bylo později pojmenováno „Hvězda“. První budova (dnešní potraviny a nábytek) byla otevřena 27. října 1972.

Méně kvalitní, nicméně vzácná fotografie severního rohu náměstí ze začátku 70. let

V 70. letech došlo také k obrovské kvalitativní změně v konickém školství. O vybudování nové školní budovy se uvažovalo už v 50. letech, kdy měla být pro školní účely přestavěna budova někdejšího okresního soudu. K realizování této myšlenky ale nedošlo. Později se situace stávala kritickou, učilo se ve staré škole v Kostelní ulici, v „měšťance“ na náměstí, v budově dnešního městského úřadu v ulici Na Příhonech, v budově radnice, v místnostech zámku byla umístěna školní stravovna a družina. Konečně na počátku 70. let byla vyprojektovaná rozsáhlá nová školní budova na pozemcích někdejší hospodářské školy. „*Místo bylo zvoleno opravdu dobře, stejně tak i architektonické řešení. Blízký les, zajímavý výhled do krajiny a hezká úprava okolí školy: to vše vytvořilo ze školního areálu příjemnou oázu pro konickou mládež i novou a krásnou dominantu města.*“ Těmito slovy zhodnotil školní budovu někdejší ředitel Jaromír Schön v publikaci *Z dějin vzdělávání a ZŠ a gymnázium města Konice.*

Stavba školy – pohled na pavilon C (II. stupeň a gymnázium) a část pavilonu D (jídlna, tělocvična)

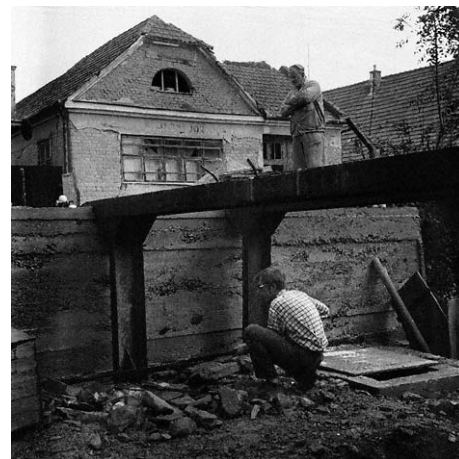

Slavnostní otevření školy – shromážděná veřejnost před školou

Nová škola byla slavnostně otevřena v září 1976. V budovách bylo 22 kmenových učeben,

odborné učebny, prostory pro školní družinu a školní klub, dvě tělocvičny, školní pozemek s vytápěným skleníkem, ordinace dětského a zubního lékaře atd. Ve školním roce 1976/77 navštěvovalo školu 688 žáků. Maximálně byla její kapacita naplněná ve školním roce 1985/86, kdy do školy docházelo 816 žáků, rozdělených do 26 tříd.

Od 70. let se také datují dvě sportovní akce, které se v určité podobě zachovaly dodnes. V červnu 1976 poprvé Automotoklub Svazarmu Konice (Svaz pro spolupráci s armádou) uspořádal závody do vrchu na silnici Konice – Březsko. Trasa měla délku 2 100 metrů a převýšení 106 metrů. První ročník závodu se jel jako přebor tehdejšího Jihomoravského kraje, zvítězil Jaroslav Pácl z AMK Česká Třebová s vozem MTX Spider.

Z činnosti automotoklubu – výstavba rampy na ulici Ovčárna

Zhruba po roce své novodobé činnosti uspořádal odbor turistiky při TJ Sokol Konice v sobotu 3. června 1978 první ročník dálkového pochodu Konické štrapáce přes tři trasy s trasami o délce 20, 35 a 50 km. Oficiálně byla tato akce uspořádána k 30. výročí Vítězného února a 30. výročí sjednocení československé tělovýchovy. Pochod se v červnu koná pravidelně dodnes, ale v 90. letech převzal pořadatelství Klub českých turistů při TJ Spartak Přerov. Od roku 2000 je součástí „štrapáci“ souběžně i cyklistická akce Na kole okolo Konice.

Účastnický diplom Konických štrapáců z roku 1985

1981 – 1989

V roce 1986 došlo v rámci snah o co největší centralizaci státní správy k tzv. integraci národních výborů. Byly zrušeny místní národní výbory v okolních obcích a sloučeny pod městský národní výbor v Konici. Pod Konici byly sloučeny obce Březsko, Budětsko (se Slavíkovem a Zavadičkou), Čunín-Křemeneč (spojené od roku 1960), Ladín, Nová Dědina, Ochoz a Runářov. Město Konice mělo po tomto sloučení celkem 4 183 obyvatel. V obcích byly ustanoveny tzv. občanské výbory, které měly spolupracovat na „politickoorganizační činnosti, zvelebování města, službách dopravy a obchodu, školství, kultury a tělovýchovy, zdravotní a sociální péči a ochraně veřejného pořádku“. Po sametové revoluci se na počátku 90. let některé obce opět osamostatnily. V současné době má město Konice pět místních částí – Čunín, Křemeneč, Ladín, Novou Dědinu a Runářov.

Občanské výbory zajišťovaly např. i vítání občánků (snímek z Čunína)

17. listopadu 1989 došlo k zásahu příslušníků Sboru národní bezpečnosti (tehdejší policie) proti demonstrujícím studentům v Praze na Národní třídě. V důsledku této události a také díky změnám v mezinárodní situaci došlo v závěru roku 1989 k demontáži komunistického režimu a následnému nastolení demokracie. Pro tyto události se vžil označení „Sametová revoluce“. I v Konici se v tomto období odehrály dvě demonstrace na náměstí. První shromáždění se uskutečnilo v neděli 26. listopadu. Na shromáždění promluvili studenti olomoucké univerzity a také několik dalších řečníků. V pondělí 27. listopadu se pak v době generální stávky na konickém náměstí shromáždilo více než 500 občanů Konice a okolí, kteří tím vyjádřili podporu požadavkům Občanského fóra. Ze shromáždění nejsou k dispozici žádné fotografie. Obě shromáždění na náměstí a první fórum v kině byly ale natáčeny na videokameru. Film je ke shlédnutí na YouTube.com pod názvem „Sametová revoluce v Konici – obraz lidí, obraz doby (dokumentární, 1989)“.

QR kód s odkazem na video z Konice z listopadu 1989

I v 80. letech se měnila tvář konického náměstí, i když ne vždy to bylo ku prospěchu. V roce 1982 byla budova bývalé měšťanky na náměstí předána do užívání Státního statku Brodek u Konice, který vzápětí začal s opravami budovy. Budova byla přestavěna na administrativní budovu ředitelství statku, který od roku 1985 nesl název Státní statek Konice. Během oprav byly snešeny hodiny, které se nacházely nad průčelím budovy. Hodiny byly nakonec přemístěny na věž vedlejší radnice.

Přestavba budovy školy na ředitelství státního statku

V závěru 80. let se začalo také se stavbou nové pošty (tzv. telekomunikační budovy), kam byla přemístěna i původní manuální telefonní ústředna z budovy staré pošty v Husově ulici, teprve později byla tato ústředna nahrazena automatickou.

Původní telefonní ústředna v budově na Husově ulici

Postupně se pokračovalo také s opravami zámku. Výraznou změnu přinesl rok 1984, kdy došlo k překrytí střechy celého zámku i části spojovací chodby ke kostelu. Byla odstraněna

Instalace věžních hodin na budovu radnice

původní bobrovka a nahrazena novými velkoformátovými taškami, které ale byly těžší než původní krytina a v budoucnu to způsobilo problémy a nutnost výměny některých krovů. Ve stejném roce byla dokončena i výměna oken na zámku.

Severozápadní strana zámku v 80. letech (pohled z parku)

Další významnou stavbou této dekády byla stavba nových jeslí na pozemku farní zahrady. Stavba byla zahájena v roce 1981 a po pěti letech předána k užívání, kapacita jeslí byla stanovena na 55 dětí. Od roku 1991 pak v budově sídlí mateřská škola. V závěru 80. let začal Sokol s opravami a přístavbou nové kotelny u sokolovny. Vzhledem ke společenským změnám, které přišly, zůstala tato přístavba nedokončená a sokolovna se dočkala generální rekonstrukce až v posledních letech.

Základy pro přístavbu sokolovny

V roce 1984 dostali obyvatelé Konice poprvé do schránek Zpravodaj, ten v průběhu let prošel mnoha změnami. Původně vycházel jako sešit formátu A5. Postupně narůstal jeho rozsah, v prvních číslech byly zveřejňovány zejména zápisy z jednání orgánů národního výboru, postupně ale přibývaly informace o činnosti spolků, pozvánky na kulturní akce, zajímavosti z vlastivědy a další. Od roku 2009 pak vychází v současné podobě.

1990–2000

Společenská změna po „Sametové revoluci“ se projevila i v Konici, v průběhu roku 1990 začaly vznikat první soukromé podniky a provozovny.

FRAM

OBCHOD S KOLONIÁLNÍM ZBOŽÍM

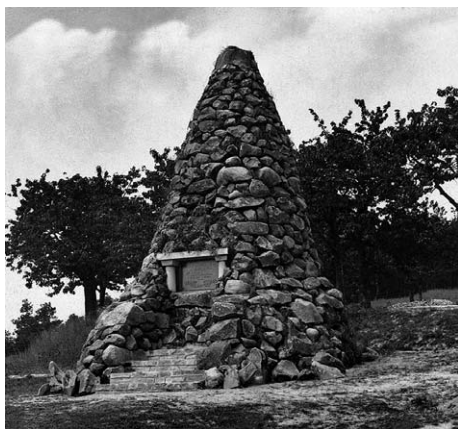
NABÍZÍ: DROGISTICKÉ ZBOŽÍ
PARFUMERII
HRAČKY
ODĚVY, OBUV
TEXTIL
GALANTERII
DOMÁCI POTŘEBY
KOMISNÍ ZBOŽÍ

OTEVŘENO OD 21. ČERVNA

NAVŠTIVTE NÁS V NAŠI PRODEJNĚ
V KONICI
ul. B. SMETANY 61

Jedna z prvních reklam v konickém Zpravodaji v roce 1991

Z iniciativy konického Občanského fóra byla na Březském vrchu nad Konicí znovupostavena mohyla k uctění prvního československého prezidenta T. G. Masaryka. Původní mohyla byla postavena v roce 1925 k 75. narozeninám TGM. Součástí oslav v roce 1925 bylo velké shromáždění na konickém náměstí a tábor lidu na Březském vrchu. Na začátku okupace byla nejprve odstraněna bronzová deska s věnováním a následně musela být mohyla z volně

Původní podoba mohyly TGM na Březském vrchu z r. 1925

Slavnostní položení základního kamene mohyly v roce 1990 (foto J. Dostál)

loženého kamene rozmetána. Kde byla deska ukryta za okupace, není známo. Po válce byla uložena v sokolovně. Někdy v polovině 80. let měla být vyhozena do starého železa. Tehdy ji zachránil M. Sedláček ml., který patřil také k iniciátorům obnovení mohyly v roce 1990. Na počátku devadesátých let došlo ke dvěma obrovským změnám na dolním konci Jiráskovy ulice. Už od konce 70. let se jednalo o stavbě nové budovy železniční stanice v Konici. K její realizaci však došlo až v letech 1990–1992, kdy naproti původní přijímací budově byla postavena budova nová. Z původní budovy byla do nové čekárny přemístěna i pamětní deska meziválečného přednosty konické stanice Ferdinanda Kružíka, který byl umučen v roce 1942 v Osvětimi. Nová budova byla předána k užívání s platností nového jízdního řádu od 5. prosince 1992. Součástí stavby byly i úpravy terénu a výstavba autobusové točny a odstavné plochy, kam mělo být podle původních plánů přemístěno autobusové nádraží. Tento přesun zůstal ve fázi plánů dodnes.

Budova nového nádraží krátce po dokončení

Původní konické nádraží v září 1989 při oslavách 100 let Moravské západní dráhy

Druhou výraznou změnou byla nejprve demolice původního mostu přes Romži a následně stavba mostu nového. Původní most byl postaven zhruba ve třetině 19. století a sloužil tak svému účelu nejméně 150 let. Kvůli stavbě nového mostu byly zbořeny dva domky zhruba na místě později postaveného kruhového objezdu.

Pohled ze starého mostu směrem k fotbalovému hřišti

V souvislosti se společenskými změnami začala města opět více používat své staré znaky a znovu vyvstal problém se znkem města Konice. Konice totiž používala znak, který byl téměř totožný se znkem města Semily. V roce 1993 se představitelé města Konice obrátili na jednoho z největších odborníků u nás, heraldika Josefa Loudu. Ten pro Konici vytvořil nový městský znak a prapor. Znak vychází z nejstarší dochované konické pečetě z roku 1446 a zobrazuje v červeném štítě stříbrného jelena ve skoku se zlatou zbrojí (tj. kopyty a paroží), na modrém prsním štítu pak jelen nese zlatou tzv. rozletitou střelu, znak pánů Konických ze Švábenic. Nový znak byl schválen na zasedání zastupitelstva 28. dubna 1994 a následně potvrzen heraldickou komisí Parlamentu ČR.

Radnice s původně používaným znkem

Výraznou změnou prošla i základní škola. Od 1. září 1993 se transformovala na Základní školu a gymnázium města Konice. Nejprve sedmileté a posléze osmileté gymnázium se tak stalo první a jedinou střední školou na Konicku. První maturitky na konickém gymnáziu proběhly v květnu 1997. Všeobecné gymnázium je zejména přípravou pro další studium na vysoké škole. Od počátků si studenti gymnázia vedli velmi dobře v přijímacích řízeních na vysoké školy a tento trend se daří držet dosud.

„Poslední zvonění“ prvního maturitního ročníku konického gymnázia v roce 1997

V roce 1995 proběhly na konickém náměstí první vánoční trhy a spolu s nimi byla položena i tradice konických předvánočních ohňostrojů, které lákají do Konice v adventním čase vždy tisíce lidí. V červnu následujícího roku se uskutečnil první ročník Žváčkova festivalu dechových hudeb. Městské kulturní středisko tímto způsobem každoročně uctívá památku hudebního skladatele a rodáka z nedalekých Haček Antonína Žváčka. Ten velkou část života působil ve vojenských a policejních dechových kapelech. Za svůj život složil více než 500 skladeb, převážně polek a valčíků, a bývá někdy označován za „krále moravské polky“.

Oslavy 800 let od první písemné zmínky o Konici ve dnech 1. – 3. září 2000

Odhalení sochy sv. Jana Nepomuckého na původním místě na náměstí, odkud byla v 50. letech 20. století přestěhována ke kostelu

Před oslavami byla zrekonstruována kašna na náměstí

Z vystoupení ZUŠ Konice, učitel Josef Sláma

Zahájení historického jarmarku na náměstí

Z historického jarmarku

Ohňová show

Autogramiáda konického rodáka Pavla Trávníčka

Pohoštění pro hosty na nádvoří zámku (ministr kultury Pavel Dostál, ministr zahraničí Jiří Kavan)

Slavnostní koncert Pražských komorních sólistů.

Slavnostní konická mše skladatele Zdeňka Pololáníka v podání Moravské filharmonie a pěveckého sboru Schola cantorum

Autor Zdeněk Pololánek a dirigent Petr Kolář

Otec biskup Josef Hrdlička při slavnostní mši

2001–2010

Na začátku nového tisíciletí přišla další významná změna. Konice se při reformě veřejné správy stala tzv. obcí III. stupně, tedy obcí s rozšířenou působností. Konice se tím po více než 50 letech, od zrušení soudních okresů v roce 1949, vrátila mezi oficiálně potvrzená regionální centra, kterým bezesporu je.

I začátek tisíciletí byl spojen s dalšími výraznými stavebními změnami. Od roku 1999 probíhala rozsáhlá rekonstrukce školy, kde do roku 2004 byly postupně na všech pavilonech zatepleny fasády, vyměněna okna a nevyhovující ploché střechy nahrazeny novými valbovými střechami s plechovou krytinou. Na pavilonu B bylo přistavěno nové patro. Součástí celkové rekonstrukce byly i rekonstrukce podlahových krytin, toalet nebo školní kuchyně. V závěrečné fázi pak bylo vybudováno nové školní hřiště s umělým povrchem, které slouží nejen pro výuku, ale také zájemcům z řad veřejnosti.

Areal ZŠ a G města Konice – současná podoba (foto T. Továrek)

Další rozsáhlou stavební akcí byla oprava fasád zámku. Ve druhé polovině roku 2003 byly provedeny nové fasády na nádvoří, průčelní straně zámku a na straně přiléhající k parku. Zároveň byly zrenovovány i pískovcové prvky a vrata. Nově bylo vydlážděno nádvoří a přilehlé podloubí. V následujících letech se postupně po částech pokračuje s dalšími úseky fasády a dalšími úpravami zámku. V roce 2010 bylo např. přikročeno k demolici dřívějšího Kučerova domku a bývalé obecní šatlavny mezi zámkem a kostelem.

Podoba průčelí zámku před rekonstrukcí v roce 2003

Terénní úpravy po demolici šatlavny (dokončování v roce 2015)

V roce 2004 byla také o jedno patro zvýšena budova bývalých jeslí, nyní mateřské školky ve Smetanově ulici.

Původní podoba mateřské školky po dokončení v roce 1986

V září 2009 bylo také konečně přikročeno ke stavbě kanalizace a čistírny odpadních vod. Od stejného roku se datuje také provoz sběrného dvora v areálu překladiště odpadu za nádražím Českých drah.

V roce 2005 se základní umělecká škola stěhuje ze zámku do nově opravené budovy bývalé mateřské školky v ulici Na Příhonech. Zámek postupně mění svou tvář i „zevnitř“. Na konickou pouť v roce 2005 se v reprezentativním prostředí nového nádvoří poprvé objevují bonsaje. Od té doby se na zámek členové Bonsai klubu HANÁ každoročně vrací i s ukázkami své pečlivosti a trpělivosti.

Výstava bonsajů na zámku (foto Bonsai klub HANÁ)

Na den sv. Valentýna (14. února) 2007 zahajuje v prostorách zámku svou činnost Mateřské centrum Srdíčko Charity Konice. MC Srdíčko vzniklo s cílem podpory rodičů na mateřské a rodičovské dovolené a zároveň vytvořit otevřené komunitní centrum, pro setkávání všech generací. Proto již koncem roku 2007 vznikl při Srdíčku i Klub seniorů. Kmotrou Srdíčka byla zpěvačka Bára Basiková.

Z otevření MC Srdíčko

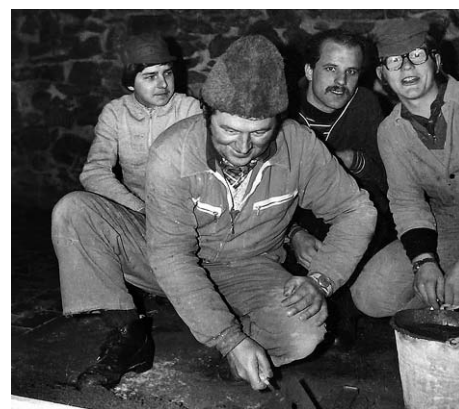
Na neustále vzrůstající zájem o poznávání méně známých památek reagovala i Konice. Stalo se tak v létě roku 2009, kdy bylo v zámku

poprvé otevřeno Turistické informační centrum. Úkolem TIC od počátku bylo shromažďování a nabízení kulturních, společenských, sportovních a dalších akcí nejen v oblasti Mikroregionu Konicko, ale i za jeho hranicemi. Od počátku byla navázána dobrá spolupráce s informačními centry v Boskovicích, Svitavách, Moravské Třebové a Náměšti na Hané. Zároveň TIC Konice zajišťuje přípravu a prodej nejrůznějších propagačních materiálů a předmětů. V současné době zajišťuje TIC také průvodcovské služby na zámku a v prostorách Muzea řemesel Konicka.

TIC Konice

Základ dnešního Muzea řemesel Konicka byl položen ve stejném roce, tedy v roce 2009. Tehdy vznikla z iniciativy správce zámku Pavla Šína expozice, která měla mapovat zmizelá tradiční řemesla a zvyky našeho regionu. Expozice vznikla i díky nesčetným zápůjčkám a darům obyvatel Konice a okolí. Pro umístění této sbírky byly vybrány prostory bývalé zámecké vinárny. Vinárnu vybudovali brigádníky na začátku 80. let členové tehdejšího SSM (Socialistického svazu mládeže) z nepoužívaného sklepení a místností bývalé školní jídelny. V první polovině roku 2009 prošly tyto místnosti rekonstrukcí a v pátek 12. června bylo slavnostně otevřeno Muzeum zvyků a řemesel Konicka.

Z budování vinárny v 80. letech

Expozice zvyků a řemesel v současnosti (foto T. Továrek)

2011 – 2020

Bezesporu nejvýznamnější událostí posledního desetiletí byla návštěva prezidenta České republiky v Konici. Podruhé v historii Konici navštívil nejvyšší představitel státu. Poprvé se tak stalo v roce 1937, kdy v průběhu velkých manévrů československé armády na Konicku přijel debatovat s důstojníky tehdejší prezident Edvard Beneš. Nejednalo se však o oficiální návštěvu města. Druhým prezidentem v Konici byl ve středu 22. března 2017 současný prezident ČR Miloš Zeman. Návštěva v Konici ukončovala jeho třídní návštěvu v Olomouckém kraji. Součástí pobytu prezidenta v Konici bylo setkání s občany v zámeckém parku. Setkání s prezidentem si nenechalo ujít asi 500 diváků. Na závěr veřejné části připnul prezident svoji stuhu k městskému praporu. Následoval oběd v prostorách zámku a na závěr pak společná tisková konference s hejtmanem k ukončení návštěvy Olomouckého kraje. Tato tisková konference proběhla v obřadní síni zámku.

Přivítání prezidenta před zámkem

Prezident Miloš Zeman přivěšuje stuhu k městskému praporu

V březnu 2011 byla dokončena výstavba kanalizace. Stavba trvala něco přes rok a půl a cena díla přesáhla 160 milionů korun. Sdružení firm Skanska a INSTA od září 2009 do března 2011 vybudovalo v ulicích města 12 kilometrů nového kanalizačního potrubí. Součástí stavby bylo i vybudování nové čistírny odpadních vod na pravém břehu Romže pod Konicí. Stavba byla z naprosté většiny dotována z fondů Evropské unie a zčásti také z dotace Státního fondu životního prostředí ČR.

Kanalizace byla největší a nejnákladnější stavební akcí začátku tohoto desetiletí. Jeho konec byl pak ve znamení rekonstrukce bývalé sokolovny na komunitní centrum. Sokolovna byla postavena v roce 1921 během půl roku! Se stavbou se začalo v březnu a v září se již v sokolovně konalo první slavnostní divadelní představení. Sokolovna sloužila sokolům po celé období

první republiky. V roce 1938 zde byli ubytováni příslušníci 6. hraničářského pluku, kteří do Konice ustoupili po odstoupení pohraničí po mnichovské dohodě. Ke sportovním a kulturním účelům byla využívána i za druhé světové války a po ní také. V 80. letech bylo započato přístavbou nové kotelny. Od 90. let pak byla sokolovna pronajata městu a prostory využívali a spravovali koničtí dobrovolní hasiči. Po různých peripetiích byla nakonec sokolovna převezena do majetku města a v letech 2016–2019 důkladně rekonstruována do dnešní podoby.

Původní sokolovna

Mimoto proběhla také oprava polikliniky, kde byla v roce 2014 vyměněna okna a zateplena fasáda. V letech 2015–2016 vyrostla na bývalé skládce komunálního odpadu na jižním okraji města nová stanice Hasičského záchranného sboru, který do té doby působil v už nevyhovujících prostorách hasičské zbrojnice. Tu si původně vybuďovali koničtí dobrovolní hasiči v roce 1958.

Stavba nové hasičské stanice

V roce 2013 zesnul ve věku nedožitých 87 let pan Alois Trnečka, zakladatel a dlouholetý předseda konického Kruhu přátel hudby. Díky němu se Konice stala pojmem mezi hudebníky a posluchači si v konickém zámku od roku 1987, kdy KPH vznikl, mohli poslechnout stovky skla-

Intarzie Konice

deb často v podání umělců zvučných jmen. Námátkou jmenujme alespoň Josefa Suka, Václava Hudečka, Štěpána Raka či Magdalenu Koženou. Druhou velkou zálibou pana Trnečky byly intarzie, z nichž svou největší věnoval městu Konice. Je vystavená v budově radnice.

23. dubna 2016 se Konice stala svědkem nezvyklé události. Po téměř padesáti letech se v konickém farním chrámu slavila primiční mše. Svou první bohoslužbu v rodné farnosti sloužil Petr Ullman, který po přijetí do dominikánského řádu Bratří kazatelů přijal řádové jméno Hyacint.

Záběr z bohoslužby

V posledním desetiletí se Konice stala i městem rekordů. Stalo se tak díky spolku Muezum řemesel Konicka a jeho zakladateli Pavlu Šínovi. Původní malá expozice zvyků a řemesel se rozrostla o tematickou sbírku seker všeho dru-

Největší sekera před zámkem v Konici (foto T. Továrek)

hu. Sběrka se se svým počtem 251 seker v roce 2013 dostala do Knihy rekordů Česka. Počet seker neustále rostl a v roce 2015 se s počtem 590 sekerek dostala i do Guinnessovy knihy rekordů. Ve stejném roce pak byla před zámkem odhalena největší sekera a v roce 2019 největší pila. Oba exponáty jsou zapsány v české knize rekordů.

1200 – 1969

820 let od první písemné zmínky.

Nejstarší písemná zmínka o Konici nese datum 1. září 1200. Jedná se o darovací listinu, kterou markrabě Jindřich Vladislav daruje klášteru Hradisko u Olomouce vesnice na Malé Hané. Hranice těchto statků je vymezena i starobyloou cestou v úseku od Jevíčka ke Konici. Je nutné přiznat, že se jedná o falzum, tedy nepravou listinu, která vznikla později. Podle všeho ale zřejmě vznikla ještě v průběhu 13. století, kdy probíhaly spory o hranice panství kláštera Hradisko u Olomouce. Existenci poměrně rozsáhlého osídlení už ve 13. století dokládají i archeologické nálezy z konce 90. let 20. století.

Listina s nejstarší písemnou zmínkou o Konici

Konice vznikla na trase středověké obchodní stezky z Olomouce přes Malou Hanou dále do Čech v místech, kde tato stezka překračovala Romži. I název města souvisí s touto stezkou. Konice nese svoje jméno podle stájí, které měly sloužit k přepřahání koní nebo k jejich odpočinku po celodenní cestě.

Konice byla původně tzv. zeměpanským zbožím, tedy přímým majetkem panovníka, až na konci 13. století vyměnil král Václav II. Konicko za Zábřežsko s panem Adamem z Choliny, jeho potomci se pak začali psát z Konice. Nejvýznamnějšími šlechtickými majiteli konického panství byli bezesporu páni ze Švabenic, kteří vlastnili Konici v letech 1434–1655. V druhé polovině 17. století docházelo k častým změnám majitelů a panství bylo v dosti neutěšeném stavu.

Kresba nejstarší konické pečeti z roku 1446 (zdroj: Burian, B.: Konický okres. Brno 1939.)

Změna k dobrému nastala v roce 1699, kdy panství koupil premonstrátský klášter Hradisko u Olomouce. Opat kláštera Norbert Želecký z Počenic vzápětí přistoupil ke zvelebení panství. Nejprve byl v letech 1702–3 přestavěn

farní kostel Narození Panny Marie a o několik let později byla zpusťlá tvrz přestavěna na barokní zámek, který sloužil jako letní rezidence opatů kláštera. Po zrušení hradiského kláštera císařem Josefem II. vlastnil panství náboženský fond. Panství opět značně upadlo.

Pohled na kostel, zámek a pivovar od kříže na konci dnešní ulice Nad Šafranicí (pohlednice z přelomu 19. a 20. století)

V roce 1825 zadlužené panství koupil majitel jedné z brněnských textilk Karel Příza. Jeho potomci vlastnili konický velkostatek až do roku 1945 a zapojovali se do dění nejen v Konici. Syn Leopold Příza byl mj. poslancem moravského zemského sněmu. Vnuč Karel Příza zase v letech 1873–1905 starostou Konice.

Karel Příza, majitel konického panství od r. 1825

Od roku 1850 se Konice stala sídlem soudního okresu. Druhá polovina 19. století je pak spojena zejména s rozmachem národního uvědomění a spolkové činnosti. V Konici vzniká jako jeden z prvních na Moravě čtenářský spolek (1863), dále dobrovolná hasičská jednota (1875), učitelská jednota, hospodářský spolek, na počátku 20. století pak Sokol, Klub českých turistů, Národní jednota, Orel a další.

Pravděpodobně nejstarší fotografie konických Sokolů z r. 1904

V samostatné republice se nadále dařilo zvelebovat celé městečko. Poprvé se také objevují

snahy o získání statutu města. V roce 1928 se v konické kronice objevuje toto shrnutí: „Celková bilance 10 let naší samostatnosti je v Konici celkem radostná. Za těch 10 rušných let se Konice hodně změnila. Byly opraveny silnice, zavedeno elektrické osvětlení, vystavěny krásné budovy: sokolovna, zemská odborná škola hospodářská, živnostenský dům, byla vystavěna řada menších domů obytných a velmi mnohé domy staré dostaly nové vzezření, vznikla řada nových obchodů, podniků a nové peněžní ústavy: Obecní spořitelna a Živnostenská záložna... Mnohé úkoly však ještě čekají.“

Pohled z kostelní věže směrem přes náměstí (30. až 40. léta)

V důsledku mezinárodní situace se Konice stala na konci roku 1938 pohraničním městečkem. Po připojení tzv. brodeckého jazykového ostrůvku se ani ne dva kilometry od posledních konických domků nacházela hranice Německa. V průběhu druhé světové války působilo v okolí několik odbojových a partyzánských skupin (připomeňme alespoň Zelený kádr, Jermak, Prokop Holý ad.). Přímé bojové akce se Konici naštěstí vyhnuly, v samotném závěru války ale přes Konici směrem na západ ustupovalo značné množství vojáků německé armády.

Záběr z 9. května 1945, vítání vojáků Rudé armády na náměstí

Po roce 1948 nastalo další období budování, tentokrát období budování „socialistické společnosti“. V Konici vznikají první větší podniky na družstevním základě (ŠAPO, Lidové oděvní družstvo, Domácký průmysl aj.). Podle sčítání obyvatel měla Konice v roce 1969 necelé dva tisíce obyvatel.